

## บทที่ 4 ผลการศึกษาและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพของผู้พิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

**ตอนที่ 1 การวิจัยวิจัยระยะที่ 1** มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพของคนพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นการวิจัยระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพของคนพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งการนำเสนอออกทั้งหมด 4 ตอน คือ

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐาน
- 1.2 ข้อมูลสภาพการประกอบอาชีพ
- 1.3 ความต้องการ ปัญหาหรืออุปสรรค และแนวทางแก้ไข
- 1.4 การอภิปรายผลการวิจัยระยะที่ 1

โดยมีรายละเอียดในแต่ละตอน ดังนี้

### 1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

จากการตอบแบบสอบถามคนพิการในวัยทำงาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 400 คน พบข้อมูลดังนี้

**ตารางที่ 4.1** จำนวนและร้อยละของผู้พิการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=400 คน)	ร้อยละ (n=400 คน)
<b>1. เพศ</b>		
หญิง	160	40
ชาย	240	60
รวม	400	100
<b>2. อายุ</b>		
15-25 ปี	68	17
26-35 ปี	71	17.75
36-45 ปี	93	23.25
46-55 ปี	74	18.5
56-60 ปี	94	23.5
รวม	400	100

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้พิการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=400 คน)	ร้อยละ (n=400 คน)
<b>3. ระดับการศึกษา</b>		
ประถมศึกษา	196	49
มัธยมศึกษา	76	19
อาชีวะ (ปวช./ปวส.)	25	6.25
ปริญญาตรี	25	6.25
ร.ร.สารพัดช่าง	23	5.75
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.5
อื่นๆ	37	9.25
รวม	400	100
<b>4. สถานภาพ</b>		
โสด	220	55
สมรส	180	45
รวม	400	100
<b>5. การดำรงชีวิต</b>		
อาศัยอยู่กับครอบครัว	252	63
ดำรงชีวิตอิสระ	148	37
รวม	400	100
<b>6. ประเภทของความพิการ</b>		
บกพร่องทางการมองเห็น	43	10.75
บกพร่องทางการได้ยิน	41	10.25
บกพร่องทางร่างกายและการ	127	31.75
บกพร่องทางพฤติกรรมและ	40	10
บกพร่องทางสติปัญญา	38	9.5
บกพร่องทางการเรียนรู้	20	5
ออทิสซึม	31	7.75
พิการซ้อน	40	10
รวม	400	100
<b>8. ความพิการ</b>		
พิการแต่กำเนิด	196	49
พิการภายหลัง	204	51
รวม	400	100
<b>9. ประเภทอาชีพ</b>		
รัฐบาลเป็นผู้จ้าง	50	12.5
เอกชนเป็นผู้จ้าง	65	16.25
อื่นๆ (อาชีพอิสระ)	175	43.75

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้พิการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=400 คน)	ร้อยละ (n=400 คน)
กรณีว่างงาน	110	27.5
รวม	400	100
10. รายได้เฉลี่ย	3,248	
11. ภาระหนี้สินเฉลี่ย	33,033	
12. การออมกองทุนฟื้นฟู		
เคยออมกองทุนฟื้นฟู	104	26
ไม่เคยออมกองทุนฟื้นฟู	296	74
รวม	400	100
13. ได้รับการแนะแนวด้านอาชีพ		
ได้รับ	116	29
ไม่ได้รับ	284	71
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (60%) มากกว่าเพศหญิง (40%) และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (55%) มีอายุระหว่าง 56-60 ปี, 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.5 และ 23.25 ตามลำดับ รองลงมาคืออายุระหว่าง 46-55, 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 17.75 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีความบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.75 น้อยที่สุดคือบกพร่องทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 5 และเป็นผู้พิการประเภทออทิสซึม 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 ด้านความพิการส่วนใหญ่พิการภายหลังคิดเป็นร้อยละ 51 และพิการแต่กำเนิด คิดเป็นร้อยละ 49

ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19 ส่วนที่น้อยที่สุดคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.50 ส่วนระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นการประกอบอาชีพคือ อาชีวะ มีเพียงร้อยละ 6.25 และสารพัดช่างมีเพียงร้อยละ 5.75

ด้านการดำรงชีวิต ส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 63 และประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือเอกชนเป็นผู้จ้างคิดเป็นร้อยละ 16.25 และรัฐบาลเป็นผู้จ้างคิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ว่างงานร้อยละ 27.5 มีรายได้เฉลี่ย 3,248 บาทต่อเดือน มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 33,033 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 74 ไม่เคยออมเงินกองทุนฟื้นฟู และไม่ได้รับการแนะแนวอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 71

## 1. 2 ข้อมูลสภาพการประกอบอาชีพ

ข้อมูลสภาพการประกอบอาชีพ รายละเอียดสำคัญดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคน  
พิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับผู้ที่มิมีนายจ้าง จากผู้ตอบแบบสอบถาม 115 คน

สถานภาพ	ประเด็นศึกษา	ระดับความคิดเห็น (จำนวนร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1			
งานที่มี นายจ้าง	1. ท่านได้รับโอกาสจาก นายจ้างในการทำงาน	19 (16.52)	48 (41.74)	48 (41.74)	-	-	3.75	0.77	มาก
	2. ท่านได้รับความ ยุติธรรมจากนายจ้าง	27 (23.47)	61 (53.06)	27 (23.47)	-	-	4.00	0.71	มาก
	3. ท่านได้รับการปฏิบัติ ที่ดีจากนายจ้าง	47 (40.88)	36 (31.32)	16 (13.90)	16 (13.90)	-	3.99	0.66	มาก
	4. ท่านได้รับการ ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการ เรียนรู้เพื่อพัฒนา ตนเองเกี่ยวกับงาน	20 (17.40)	41 (35.65)	34 (29.55)	20 (17.40)	-	3.65	0.94	มาก
	5. ท่านได้รับการ พิจารณาเลื่อน ตำแหน่งงานเพื่อเพิ่ม เงินเดือน	27 (23.47)	27 (23.47)	41 (35.65)	20 (17.40)	-	3.53	1.12	มาก
	6. ท่านได้รับการ ช่วยเหลือจากเพื่อน ร่วมงาน	14 (12.18)	47 (40.87)	20 (17.40)	7 (6.08)	27 (23.47)	3.12	1.36	ปาน กลาง
	7. ท่านได้รับการ ยอมรับจากเพื่อน ร่วมงาน	29 (25.20)	50 (43.5)	36 (31.30)	-	-	4.06	0.82	มาก
	8. ท่านได้รับการปฏิบัติ ที่ดีจากเพื่อน ร่วมงาน	13 (11.31)	62 (53.94)	40 (34.80)	-	-	3.76	0.66	มาก
	9. ท่านมีความสามารถ ในการสื่อสารกับ เพื่อนร่วมงาน	27 (23.47)	40 (34.8)	27 (23.47)	7 (6.08)	14 (12.18)	3.49	1.31	ปาน กลาง
	10. ความสะดวกในการ เดินทางจากที่บ้าน มายัง ที่ทำงาน	7 (6.08)	34 (29.58)	47 (40.87)	27 (23.47)	-	3.18	0.83	ปาน กลาง

**ตารางที่ 4.2** ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคนพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับผู้ที่มิมีนายจ้าง จากผู้ตอบแบบสอบถาม 115 คน (ต่อ)

สถานภาพ	ประเด็นศึกษา	ระดับความคิดเห็น (จำนวนร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1			
	11. ความสะดวกของสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	20 (17.40)	14 (12.18)	61 (53.02)	20 (17.40)	-	3.30	0.87	ปานกลาง
	12. ความสะดวกในการเดินทางไปอบรม/เรียนรู้	20 (17.40)	20 (17.40)	40 (34.8)	27 (23.47)	8 (6.93)	3.15	1.24	ปานกลาง
	13. ความสะดวกเกี่ยวกับการดำรงชีพ เช่น การไปรับประทานอาหารกลางวัน	20 (17.40)	34 (29.58)	54 (46.94)	7 (6.08)	-	3.58	0.94	มาก

**จากตารางที่ 4.2** แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคนพิการสำหรับผู้ที่มีนายจ้าง จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 115 คน พบว่าผู้พิการที่ประกอบอาชีพแบบมีนายจ้างเห็นว่าตนเองมีสถานภาพอยู่ในระดับมาก 8 ข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.06, S.D. = 0.82) ได้รับความยุติธรรมจากนายจ้าง (ค่าเฉลี่ย = 4.00, S.D. = 0.71) ได้รับการปฏิบัติที่ดีจากนายจ้าง (ค่าเฉลี่ย = 3.99, S.D. = 0.66) ได้รับการปฏิบัติที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.76, S.D. = 0.66) ได้รับโอกาสจากนายจ้างในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.75, S.D. = 0.77) ได้รับการช่วยเหลือ เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 0.94) ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการดำรงชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.58, S.D. = 0.94) และ ได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งงานเพื่อเพิ่มเงินเดือน (ค่าเฉลี่ย = 3.53, S.D. = 1.12) ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีความสามารถในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.49, S.D. = 1.31) ความสะดวกของสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.30, S.D. = 0.87) ความสะดวกในการเดินทางจากที่บ้านมายังที่ทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.18, S.D. = 0.83) ความสะดวกในการเดินทางไปอบรม/เรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.15, S.D. = 1.24) และได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.12, S.D. = 1.36)

**ตารางที่ 4.3** ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพ ของคนพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับผู้ที่ไม่มียาจ้าง จำนวน 172 คน

สถานภาพ	ประเด็นศึกษา	ระดับความคิดเห็น จำนวน(ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1			
งานที่ ไม่มี นายจ้าง	1. ท่านมีทุนในการ ดำเนินงาน	-	4 (2.33)	34 (19.75)	66 (38.35)	68 (39.55)	1.85	0.11	น้อย
	2. ความรู้ความ ชำนาญในงาน อาชีพ	20 (11.62)	56 (32.54)	58 (33.69)	24 (13.95)	14 (8.14)	3.26	1.60	ปาน กลาง
	3. ท่านมีทักษะใน การบริหารจัดการ และการแก้ปัญหา	2 (1.16)	2 (1.16)	38 (22.09)	50 (29.06)	80 (46.51)	1.81	0.58	น้อย
	4. ท่านมีตลาดใน การส่งสินค้า	8 (4.65)	7 (4.07)	43 (24.94)	61 (35.38)	53 (30.74)	2.16	0.85	น้อย

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคนพิการสำหรับผู้ที่ไม่มียาจ้าง จำนวน 172 คน พบว่าผู้พิการที่ไม่มียาจ้างเห็นว่าตนเองมีสถานภาพอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้มีทักษะในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.81, S.D. = 0.58) มีทุนในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 1.85, S.D. = 0.11) และมีตลาดในการส่งสินค้า (ค่าเฉลี่ย = 2.16, S.D. = 0.85) และในระดับปานกลางคือมีความรู้ความชำนาญในงานอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.26, S.D. = 1.60)

**ตารางที่ 4.4** ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคนพิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการรวมกลุ่มอาชีพจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 คน

สถานภาพ	ประเด็นศึกษา	ระดับความคิดเห็น (จำนวนร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1			
การรวม กลุ่ม อาชีพ	1. ท่านมีทุนในการ ดำเนินงาน	-	-	1 (3.85)	21 (80.84)	4 (15.47)	1.88	0.43	น้อย
	2. ความรู้ความ ชำนาญในงานอาชีพ	2 (7.69)	6 (23.07)	2 (7.69)	16 (61.54)	-	2.77	1.07	ปาน กลาง
	3. ท่านมีทักษะในการ บริหารจัดการและการ แก้ปัญหา	-	3 (11.54)	4 (15.38)	-	19 (73.07)	1.65	1.13	น้อย
	4. ท่านมีตลาดในการ ส่งสินค้า	-	-	2 (7.69)	2 (7.69)	22 (84.62)	1.25	0.59	น้อย มาก

**ตารางที่ 4.4** ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคนพิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการรวมกลุ่มอาชีพจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 คน (ต่อ)

สถานภาพ	ประเด็นศึกษา	ระดับความคิดเห็น (จำนวนร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
		5	4	3	2	1			
	5. ท่านมีความสามารถในการบริหารจัดการและแก้ปัญหา	-	2 (7.69)	2 (7.69)	3 (11.54)	19 (73.07)	1.50	0.95	น้อยมาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของคนพิการสำหรับการรวมกลุ่มอาชีพ จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 คน พบว่าผู้พิการที่ประกอบอาชีพแบบรวมกลุ่มอาชีพเห็นว่าตนเองมีสถานภาพอยู่ในระดับน้อยมาก 2 ข้อตามลำดับดังนี้ ตลาดในการส่งสินค้า (ค่าเฉลี่ย = 1.25, ค่า S.D. = 0.59) และด้านความสามารถในการบริหารจัดการและแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.50, ค่า S.D. = 0.95) ด้านที่อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อตามลำดับดังนี้ คือด้านการมีทุนในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 1.88, ค่า S.D. 0.43 ) และทักษะในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.65, ค่า S.D. = 1.13) และมีความรู้ความชำนาญในงานอาชีพในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.77, ค่า S.D.= 1.07)

### 1.3 ความต้องการ ปัญหาหรืออุปสรรค และแนวทางแก้ไข

#### 1.3.1 ความต้องการและปัญหาหรืออุปสรรค

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ ความต้องการและปัญหาหรืออุปสรรค ดังนี้

##### 1) ด้านการขาดเงินทุน

ผู้พิการส่วนมาก ระบุว่าขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพอิสระเป็นของตนเอง และขาดเงินทุนในการนำมาปรับปรุงกิจการเดิม ต้องการให้รัฐบาลเข้ามามีส่วนช่วยเหลือเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ ด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในส่วนของการเพิ่มวงเงินในการกู้ยืมและระยะเวลาในการผ่อนผัน รวมทั้งเพิ่มเงินรายเดือนของผู้พิการ ดังข้อความต่อไปนี้

“ขาดเงินทุน/ผู้ใหญ่ไม่ให้การสนับสนุน”

“อึดคึดทางด้านการเงินขาดทุนในการประกอบอาชีพ”

“ขอความช่วยเหลือด้านเงินทุนเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ”

“ตอนนี้ครอบครัวเดือดร้อนมากต้องการกู้เงิน”

“อยากให้มีกองทุนกู้ยืมมากกว่านี้ และเพิ่มวงเงินการกู้”

“อยากให้มีเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นจาก 500 เป็น 1500”

“อยากให้มีเงินกู้หรือเงินหมุนเวียน ให้คนพิการได้ใช้จ่าย”

“อยากมีเงินทุนชั้กก่อนไว้ซื้อเครื่องมือในการทำงานตามที่ตนเองถนัด”

## 2) ด้านสุขภาพ

ผู้พิการส่วนมากมีปัญหาสุขภาพและต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพ โดยมีโรคแทรกซ้อน ซึ่งทำให้มีอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ และไม่มีบริการด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับคนพิการอย่างชัดเจน เช่น การตรวจสุขภาพให้คนพิการ เป็นต้น ดังข้อความต่อไปนี้

“มีโรคแทรกซ้อน อีกทั้งร่างกายไม่เอื้อต่อการเดินทางไปประกอบอาชีพ ต้องนั่งรถเข็น สายตาไม่ค่อยดี”

“ปัญหาที่มีคือข้อจำกัดของร่างกาย สายตาไม่ดี”

“สุขภาพไม่แข็งแรงรายได้น้อย ไม่พอจ่าย เดินเห็นไม่สะดวก เงินทุนไม่มีในการประกอบอาชีพ”

“ไม่มีรถเข็นคนพิการ อยากได้รถเข็นคนพิการจะได้เดินทางได้สะดวก”

“ควรให้คนพิการเข้ามาตรวจสุขภาพหรือจัดให้มีการตรวจสุขภาพให้คนพิการเดือนละครั้ง หรือสองครั้งต่อเดือน”

## 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

ผู้พิการยังขาดการได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพอย่างเป็นระบบ และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพอย่างจำกัด ดังข้อความต่อไปนี้

“คนพิการยังไม่ได้รับการฝึกฝนและส่งเสริมอาชีพอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้มีอาชีพที่มั่นคง จนสามารถพึ่งพาตนเองได้”

“หากคนที่มีความรู้มาแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพด้านเย็บปักถักร้อย หรือแจกเอกสารในการเย็บปักถักร้อย”

“อยากมีทางเลือกในการประกอบอาชีพให้มากกว่านี้”

“ให้ความรู้เพิ่มเติมแนะแนวอาชีพ”

“จัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่หลากหลาย”

## 4) ด้านแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้อาจมีความจำเป็นต้องให้มีความหลากหลาย โดยเฉพาะศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ หรือ ศูนย์การเรียนรู้ใกล้บ้าน ดังข้อความต่อไปนี้

“มีระบบสารสนเทศของผู้พิการ/มีอาชีพที่มั่นคงจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ภาครัฐและเอกชนควรให้การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้พิการอย่างจริงจัง/ปรับปรุงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ จัดสภาพแวดล้อมต่างๆ/ให้ความรู้และแนวทางในการดูแลและช่วยเหลือผู้พิการแก่สมาชิกในครอบครัว”

“อยากเรียนสูงๆ มีศูนย์การเรียนรู้ใกล้บ้านแต่การเดินทางไม่สะดวกต่อการเดินทาง”

“เพิ่มศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ/เพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลายเพื่อตอบสนอง ความถนัดของผู้พิการ/ให้ความร่วมมือในการรับเข้าศึกษาในทุกๆโรงเรียน”

“อยากให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแนะแนวอาชีพ”

### 5) ด้านสิทธิและความเสมอภาค

ผู้พิการมองว่าขาดการจัดสรรผู้พิการให้เหมาะกับงาน และควรเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้มีความเท่าเทียมในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากบริการของสาธารณะ ดังข้อความต่อไปนี้

“เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ แก่ผู้พิการและครอบครัว และสังคมคนพิการในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย”

“อยากให้รัฐหรือสังคมให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพความสามารถ เสมอภาค เท่าเทียม โดยเฉพาะความเท่าเทียมในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากบริการของสาธารณะ

“อยากมีงานทำ อยากได้รับสิทธิ์ต่างๆ โอกาสต่างๆ เช่นการสมัครงานเข้าไปทำงานของรัฐบาลหรือสถานประกอบการทั่วไป”

“ผู้พิการไม่เหมือนกันควรจัดสรรว่าผู้พิการประเภทใดเหมาะกับงานประเภทใด บางคนอาจจะมีการสรรคดีในด้านกีฬาผู้พิการต้องการทำประโยชน์ให้กับประเทศมากมาย”

“อยากให้สังคมยอมรับผู้พิการ”

“อยากมีส่วนร่วมในสังคมมากกว่านี้”

“รัฐไม่เห็นคุณค่าความสามารถของคนพิการ มองคนพิการเป็นภาระ”

“สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้คนในสังคมให้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้พิการ”

“ควรจัดกิจกรรมในชุมชน/ตำบล/อำเภอให้ผู้พิการได้พบปะเพื่อระดมความคิด สร้างองกรให้มีความเข้มแข็งและเป็นเอกภาพ”

“ขอความเห็นใจจากรัฐบาลให้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับคนพิการให้สังคมได้รับรู้”

“ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชนเกี่ยวกับคนพิการด้วย”

“อยากให้ผู้นำท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญของคนพิการมองเห็นคุณค่า ความสามารถ จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้”

### 6) ด้านการประกอบอาชีพ/ด้านการส่งเสริมการตลาด

ผู้พิการส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดหลักสูตรอาชีพ เช่น การอบรมด้านงานฝีมือช่างต่างๆ การนวดแผนไทย การตัดเย็บผ้า การเลี้ยงสัตว์ การเกษตร งานจักสาน ค้าขายเป็นต้น หรือแม้กระทั่งการสายลอตเตอรี่ เป็นต้น ดังข้อความต่อไปนี้

“ช่างอิเล็กทรอนิกส์”

“นวดแผนไทย”

“ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล”

“อยากฝึกอาชีพการเลี้ยงสัตว์ เช่นเลี้ยงกบขาย”

“ค้าขาย ขายของชำ”

“ด้านจักสาน”

“ด้านอาหาร”

“นวดแผนโบราณ”

“ช่างเชื่อม”

“ช่างตัดผม”

“ช่าง เย็บผ้า รับจ้างซ่อมกางเกงที่บ้านของตนเอง”  
 “ทำนาที่บ้าน”  
 “ทำอาหาร เสิร์ฟอาหาร”  
 “ทำน้ำยาล้างจาน”  
 “ทำไม้กวาดและดอกไม้จัน”  
 “ทอเสื่อขายอยากให้มีตลาดส่งสินค้าให้มาก”  
 “อยากให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ ร้านค้าสวัสดิการของผู้พิการบ้าง”

## 7) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้พิการต้องการเทคโนโลยีและเครื่องช่วยอำนวยความสะดวก ดังข้อความต่อไปนี้

“ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการเช่นทางลาด ลิฟท์ ราวบันได ตามอาคารสถานที่ต่างๆ

“มีปัญหาในการสื่อสารเพราะฟังไม่ได้ยิน เครียด คับข้องใจ อยากได้เครื่องช่วยฟัง”

“อยากได้แว่นขยาย”

“อยากให้เครือข่าย อยากรมีระบบ 1 stop service สำหรับผู้พิการ”

### 1.3.2 ข้อเสนอแนะ

1) ควรจัดอบรมหลักสูตรการเรียนรู้อาชีพอิสระที่หลากหลายและใกล้บ้านตามที่อยู่ผู้พิการได้ให้เหตุผลในแบบสอบถาม

2) รัฐควรจัดระบบสารสนเทศของผู้พิการ จัดการในส่วนของสภาพแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับการดูแลและช่วยเหลือผู้พิการ เพื่อพัฒนาผู้พิการไปสู่การพึ่งตนเองได้

3) ผู้พิการส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะว่า อยากจะประกอบอาชีพตามความสามารถของตนเองโดยให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือโดยจัดสรรเงินทุนให้หรือจัดอบรมเกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้พิการมีตัวเลือกของอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ลักษณะความพิการและความสนใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อความยั่งยืนของอาชีพจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ที่ผู้พิการสามารถเดินทางไปเรียนได้สะดวก เพื่อให้ผู้พิการได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนให้ทัดเทียมกับคนทั่วไป สามารถช่วยเหลือตนเองได้จนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง ตลอดจนดูแลสภาพความเป็นอยู่ให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

### 1.4 อภิปรายผลการวิจัยระยะที่ 1

การอภิปรายผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพของคนพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

**1.4.1. ด้านข้อมูลพื้นฐาน** พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (60%) มากกว่าเพศหญิง (40%) และสอดคล้องกับข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ที่พบผู้พิการเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และอาจเป็นผลเนื่องจากเพศชายไปขอขึ้นทะเบียนคนพิการมากกว่า เพราะสังคมไทยผู้ชายได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าครอบครัว ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 56-60 ปี, 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.5 และ 23.25 ตามลำดับรองลงมาคืออายุระหว่าง 46-55, 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 17.75 ตามลำดับ ซึ่งในช่วงวัยดังกล่าวเป็นวัยผู้ใหญ่วัยทำงานที่ต้องหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ส่วนใหญ่มีความบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.75 น้อยที่สุดคือบกพร่องทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 5 และเป็นผู้พิการ

ประเภทออทิสซึม 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 ด้านความพิการ ส่วนใหญ่พิการภายหลังคิดเป็นร้อยละ 51 และพิการแต่กำเนิด คิดเป็นร้อยละ 49 เนื่องจากผู้มีความบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหวจำนวนมากที่มาพิการภายหลังอันเนื่องจากประสบอุบัติเหตุจึงทำให้มีจำนวนมากที่สุด สำหรับความพิการประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 5 และเป็นผู้พิการประเภทออทิสซึม 31 คิดเป็นร้อยละ 7.75 เป็นความพิการที่พบน้อยที่สุดเนื่องจากความพิการทั้งสองประเภนี้เป็นความพิการที่เพิ่งจัดเข้าเป็นความพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาพิเศษ พ.ศ.2551 ประกอบกับความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นความพิการที่เกิดจากความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนและออทิสซึมเป็นความพิการที่เกิดจากความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ผู้เป็นจึงมีลักษณะทางกายภาพที่เหมือนคนปกติ (invisible disabilities) ซึ่งต่างจากความพิการประเภทอื่นที่สามารถเห็นลักษณะความพิการทางกายภาพได้ชัดเจน เช่นบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว บกพร่องทางการมองเห็น การได้ยินและดาวนซ์ซินโดรม เป็นต้น

ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49 ซึ่งสอดคล้องกับระดับอายุที่พบมากที่สุดคืออายุระหว่าง 56-60 ปี ซึ่งวัยเด็กของคนวัยนี้ได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมเท่านั้นตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2479 ซึ่งกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับที่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 ซึ่งกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับที่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ส่วนที่น้อยที่สุดคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.50 รองลงมาคือ อาชีวะ มีเพียงร้อยละ 6.25 และสารพัดช่างมีเพียงร้อยละ 5.75 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พ.ศ.2523 มาตรา 8 ที่กำหนดให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจไม่ต้องเข้าเรียนในการศึกษาภาคบังคับได้หากผู้ปกครองร้องขอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษา จึงส่งผลให้คนพิการที่เรียนในระดับอาชีวะและอุดมศึกษามีจำนวนน้อยและเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพของคนพิการตามมา เพราะขาดการพัฒนาศักยภาพด้วยระบบของการศึกษา

ด้านการดำรงชีวิต ส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 63 และประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.75 ซึ่งสอดคล้องกับสภาพที่ปรากฏในสังคมว่าคนพิการยังถูกกีดกันจากระบบคนพิการยังไม่ได้การส่งเสริมอาชีพอย่างจริงจัง จึงจำเป็นต้องอยู่กับครอบครัวและหาอาชีพอิสระทำ ซึ่งทั้งหมดนำมาสู่การมีรายได้น้อย โดยพบว่า มีรายได้เฉลี่ยเพียงเดือนละ 3,248 บาทต่อเดือน มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 33,033 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 74 ไม่เคยยืมเงินกองทุนฟื้นฟู และไม่ได้รับการแนะแนวอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 71

#### 1.4.2 ด้านข้อมูลสภาพการประกอบอาชีพ

สภาพการประกอบอาชีพของผู้พิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มคือ อาชีพที่มีนายจ้าง (ร้อยละ 36.75) อาชีพที่ไม่มีนายจ้าง (ร้อยละ 54.87) และการรวมกลุ่มอาชีพ (ร้อยละ 8.30) จากจำนวนนี้แสดงว่ายังมีองค์กรหลายองค์กรที่ผู้พิการยังไม่สามารถเข้าไปทำงานได้ ผู้พิการจึงต้องประกอบอาชีพอิสระและรวมกลุ่มอาชีพกันเองในหมู่ผู้พิการ สำหรับผู้พิการที่มีนายจ้างพบว่าผู้พิการที่ประกอบอาชีพแบบมีนายจ้างเห็นว่าตนเองมีสถานภาพอยู่ในระดับมาก 8 ข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.06, S.D. = 0.82) ได้รับความยุติธรรมจากนายจ้าง (ค่าเฉลี่ย = 4.00, S.D. = 0.71) ได้รับการปฏิบัติที่ดีจากนายจ้าง (ค่าเฉลี่ย = 3.99, S.D. = 0.66) ได้รับการปฏิบัติที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.76, S.D. = 0.66) ได้รับโอกาสจากนายจ้างในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.75, S.D. = 0.77) ได้รับการช่วยเหลือ เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 0.94) ได้รับความสะดวก

เกี่ยวกับการดำรงชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.58, S.D. = 0.94) และได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งงานเพื่อเพิ่มเงินเดือน (ค่าเฉลี่ย = 3.53, S.D. = 1.12) ซึ่งแสดงว่าผู้พิการที่ทำงานที่มีนายจ้างรู้สึกว่าได้รับการยอมรับและมีสถานภาพในที่ทำงานเหมือนผู้ที่ไม่พิการ ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีความสามารถในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.49, S.D. = 1.31) ความสะดวกของสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.30, S.D. = 0.87) ความสะดวกในการเดินทางจากที่บ้านมายังที่ทำงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.18, S.D. = 0.83) ความสะดวกในการเดินทางไปอบรม/เรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.15, S.D. = 1.24) และได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.12, S.D. = 1.36) ซึ่งด้านต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องของสวัสดิการและสิ่งแวดล้อมในการทำงานซึ่งสามารถปรับปรุงและจัดสวัสดิการให้กับผู้พิการ สำหรับผู้พิการที่ประกอบอาชีพที่ไม่มีนายจ้าง เห็นว่าตนเองมีสถานภาพอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้มีทักษะในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.81, S.D. = 0.58) มีทุนในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 1.85, S.D. = 0.11) และมีตลาดในการส่งสินค้า (ค่าเฉลี่ย = 2.16, S.D. = 0.85) และในระดับปานกลางคือมีความรู้ความชำนาญในงานอาชีพ (ค่าเฉลี่ย = 3.26, S.D. = 1.6) ซึ่งแสดงว่าผู้พิการที่ประกอบอาชีพอิสระต้องต่อสู้มากกว่า ผู้พิการที่ประกอบอาชีพที่มีนายจ้าง และขาดความรู้ ทักษะ และปัจจัยด้านเงินทุนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนางานอาชีพของตนเอง

ส่วนผู้พิการที่ประกอบอาชีพแบบรวมกลุ่มอาชีพเห็นว่าตนเองมีสถานภาพอยู่ในระดับน้อยมาก 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้

ตลาดในการส่งสินค้า (ค่าเฉลี่ย = 1.25, ค่า S.D. = 0.59) และด้านความสามารถในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.50, ค่า S.D. = 0.95) ด้านที่อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ ด้านการมีทุนในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 1.88, ค่า S.D. = 0.43) และทักษะในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย = 1.65, ค่า S.D. = 1.13) และมีความรู้ความชำนาญในงานอาชีพในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.77, ค่า S.D. = 1.07) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับผู้พิการที่ประกอบอาชีพแบบไม่มีนายจ้าง คือขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ เงินทุนในการดำเนินการและตลาดในการส่งสินค้า จากผลการวิจัยทั้งหมดพบว่าปัญหาการประกอบอาชีพของผู้พิการส่วนใหญ่ยังเป็นปัญหาในระดับปัจจัย เช่น เงินทุน ความรู้ และทักษะในอาชีพ สวัสดิการต่าง ๆ จึงทำให้การประกอบอาชีพของผู้พิการยังไม่สามารถก้าวไปถึงประสิทธิภาพ และพัฒนาเป็นนวัตกรรมได้ การช่วยเหลือจึงยังคงเป็นการสงเคราะห์เพื่อให้ผู้พิการไม่เป็นภาระกับครอบครัวและสังคมมากนัก ตลอดจนทำให้ผู้พิการเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความพยายามที่จะพัฒนาการประกอบอาชีพและผลงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

## ตอนที่ 2 การวิจัยระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและ

ปัญหาในการประกอบอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาคั้งนี้เป็นการวิจัยวิจัยระยะที่ 2 แบ่งการนำเสนอออกทั้งหมด 3 ตอน คือ

2.1 จำนวนคนพิการในวัยทำงาน

2.2 องค์กรหรือหน่วยงานในเขตอำเภอเมืองขอนแก่นที่ดูแลบุคคลออทิสซึมในวัยทำงาน

2.3 ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการฝึกอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

## 2.1 จำนวนคนพิการในวัยทำงาน (อายุ 18 ปี ขึ้นไป) ในจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประเภทความพิการ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้พิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
1.การมองเห็น	4,432	15.00
2.การได้ยิน/สื่อความหมาย	4,426	14.98
3.การเคลื่อนไหว/ร่างกาย	13,013	44.05
4.ทางจิตใจ/พฤติกรรมหรือออติสติก	2,643	8.95
5.ทางสติปัญญา	2,142	7.25
6.ทางการเรียนรู้	10	0.03
7.พิการซ้อน	2,876	9.74
รวม	29,542	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าคนพิการที่มีภาวะออติสซึมเป็นความพิการที่ถูกจัดรวมอยู่ในความพิการทางจิตใจและพฤติกรรม ตั้งแต่ปี 2537 ถึง 2554 มีจำนวน 2643 คน คิดเป็นร้อยละ 8.95 และจากข้อมูลของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น จำแนกผู้พิการประเภทออติสซึมในวัยทำงานได้จำนวน 1025 คน

## 2.2 องค์กรหรือหน่วยงานในเขตอำเภอเมืองขอนแก่นที่ดูแลบุคคลออติสซึมในวัยทำงาน ประกอบด้วย

2.2.1 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออติสติกโรงเรียนสาธิต มอดินแดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า มีการดำเนินโครงการด้านอาชีพแก่บุคคลออติสติก โดยให้ชื่อว่าโครงการพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออติสติก ซึ่งมี บุคคลออติสติกในโครงการจำนวน 6 คน ประกอบด้วยอาชีพต่างๆ ดังนี้ อาชีพเพาะกล้วยไม้ อาชีพเทียนหอม อาชีพกระดาษ ทั้งนี้มีวิเคราะห์ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และ ความต้องการของผู้ปกครอง ก่อนการฝึกอาชีพต่างๆ โดยดำเนินการสัปดาห์ละ 2 วัน เน้นการสาธิต ใช้คำสั่ง และให้บุคคลออติสติกลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ผลงานการฝึกอาชีพจำหน่ายในงานอบรมและที่ร้านสวัสดิการของศูนย์วิจัยออติสติก

2.2.2 ศูนย์บริการบุคคลออติสติกจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า มีการดำเนินกิจกรรมฝึกอาชีพให้บุคคลออติสติกและบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีบุคคลออติสติกและบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ร่วมกิจกรรมฝึกอาชีพจำนวน 12 คน ประกอบด้วยอาชีพเลี้ยงปลาในบ่อปูน อาชีพเลี้ยงไก่ อาชีพปลูกผักสวนครัว อาชีพทำดอกไม้จัน และการทำพวงกุญแจ โดยดำเนินการฝึกช่วงบ่ายของทุกวัน เน้นการสาธิต ใช้คำสั่ง และให้บุคคลออติสติกลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การแบ่งบุคคลออติสติกเข้าฝึกใน

อาชีพต่างๆพิจารณาจากความถนัดและความสนใจเป็นรายบุคคล แต่เน้นการฝึกและทำงานเป็นกลุ่ม ผลงานการฝึกอาชีพจำหน่ายในงานอบรม สัมมนา และงานสำคัญที่ศูนย์บริการอาชีพได้เข้าร่วม

2.2.3 บ้านเติมเต็มสำหรับบุคคลออทิสติกจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า มีการดำเนินกิจกรรมฝึกอาชีพให้บุคคลออทิสติกและบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 คน ประกอบด้วยอาชีพต่างๆ ดังนี้ อาชีพเลี้ยงปลาในบ่อปูน อาชีพเลี้ยงไก่ อาชีพปลูกผักสวนครัว และการทำพวงกุญแจ โดยดำเนินการฝึกช่วงบ่ายของทุกวัน เน้นการสาธิต ใช้คำสั่ง และฝึกให้บุคคลออทิสติกลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การฝึกในอาชีพต่างๆพิจารณาจากความถนัดและความสนใจเป็นผู้เรียนรายบุคคล

หน่วยงานทั้ง 3 ดังกล่าว มีลักษณะการฝึกอาชีพไปในทำนองเดียวกันในด้านประเภทของอาชีพ วิธีสอนที่เน้นการสาธิต ใช้คำสั่ง และฝึกให้บุคคลออทิสติกลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง แต่ยังไม่สามารถใช้ทักษะดังกล่าวไปประกอบเป็นอาชีพอิสระได้ ยังต้องมีผู้ควบคุมตลอดการปฏิบัติงาน ผลงานที่ได้โดยเฉพาะการเกษตร ใ้รับประทานกันเองในกลุ่ม ส่วนผลงานที่เป็นงานประดิษฐ์เป็นงานประดิษฐ์ที่ยังไม่สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ การจำหน่ายมีวัตถุประสงค์เป็นการโชว์ผลงานและความสามารถของบุคคลออทิสติกเป็นหลัก และจำหน่ายในวงแคบ จึงเป็นเพียงการช่วยซื้อด้วยความสงสารหรือการให้กำลังใจ ยังไม่สามารถพัฒนาสู่การหาตลาดได้มากนัก

**2.3 ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการฝึกอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก** โดยกรมสนทนากลุ่มผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกและครูของศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลการศึกษาได้ตามลำดับดังนี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยความพยายามของผู้ปกครองเด็กออทิสติกที่อาศัยอยู่ในจังหวัดขอนแก่นที่จัดตั้งเป็นชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกในการเรียกร้องสิทธิตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ ปี 2543 และได้มีความเคลื่อนไหวตามลำดับจนได้รับงบประมาณจากทางราชการ ในปี พ.ศ. 2546 เพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้กับเด็กออทิสติก ในปีแรกรับนักเรียนออทิสติกจำนวน 5 คน ซึ่งนักเรียนออทิสติกทั้ง 5 คน เป็นนักเรียนในกลุ่มเป้าหมายการศึกษา 7 คน ศูนย์วิจัยฯ ยังไม่มีหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนออทิสติกที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ แต่มีแนวคิดและกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนออทิสติก ได้แก่ อาชีพทำกระบาย ประดิษฐ์เทียนหอม โดยจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนออทิสติกกลุ่มที่ไม่สามารถเรียนร่วมได้จำนวน 7 คน การจัดกิจกรรมทำเป็นระยะสั้น เฉพาะกิจและนำจำหน่ายในโอกาสที่ได้รับเชิญร่วมงานอบรมสัมมนาหรือจัดนิทรรศการ ผลการจัดกิจกรรมพบว่านักเรียนออทิสติกยังไม่สามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้รวมทั้งไม่สามารถทำงานอย่างอิสระด้วยตนเอง ยังต้องมีอาจารย์คอยดูแลให้คำแนะนำผลงานจึงจะสำเร็จเรียบร้อย หากไม่มีอาจารย์คอยควบคุม บางคนก็ทำงานไม่ครบทุกขั้นตอนทำให้งานไม่เสร็จ หรือบางคนก็ไม่ปฏิบัติเลย ประกอบกับอายุของ

นักเรียนออทิสติกทั้ง 7 คน อยู่ในวัยที่พ้นการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียน ผู้ปกครองจึงมีความต้องการหลักสูตรฝึกอาชีพ เพื่อให้บุตรของตนสามารถอยู่ในศูนย์วิจัยฯ ต่อไปได้

ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกทั้ง 7 คนมีความรู้สึกเศร้าเมื่อทราบว่าลูกมีความผิดปกติ และความผิดปกตินั้นเรียกว่าภาวะออทิสซึม โดยการวินิจฉัยจากแพทย์ หลังจากทราบลักษณะของภาวะออทิสซึม ผู้ปกครองได้พยายามหลายวิธีในการบำบัด รักษา ช่วยเหลือให้บุตรสามารถพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ และพยายามหาโอกาสและช่องทางตามสิทธิที่ระบุไว้ในกฎหมายเพื่อให้มหาวิทยาลัยโดย โรงเรียนสาธิต รับบุตรเข้าเรียนร่วม ผู้ปกครองมีความกังวลว่าใครจะดูแลบุตรให้หากตนเองต้องเสียชีวิตก่อนบุตร จึงมีความต้องการที่จะให้บุตรมีอาชีพ หรือสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด สามารถมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ และอาชีพที่ปกครองต้องการคืออาชีพอิสระที่บุตรสามารถทำได้ที่บ้าน (5 คน) เช่น ขายของชำ และอาชีพที่ทำร่วมกับเพื่อนในหน่วยงานต่างๆ หรือในสถานประกอบการ (2 คน) เช่น ทำเครื่องประดับ ประกอบสิ่งของต่าง ๆ นอกจากการฝึกอาชีพแล้วผู้ปกครองของนักเรียนออทิสติกทั้ง 7 คน ยังต้องการให้บุตรมีทักษะทางสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ และยังมีความหวังว่าบุตรของตนเองจะมีอาการดีขึ้น และที่ต้องการมากที่สุดคือต้องการให้รัฐบาลและมหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการจัดตั้งสถาบันที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับออทิสติกตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ที่ประกอบด้วยความร่วมมือทางการแพทย์ การศึกษา การอาชีพ จัดที่พำนักสำหรับดูแลบุคคลออทิสติก และฝึกอาชีพ

“ทางชมรมผู้ปกครองได้ส่งตัวแทนเข้าพบคณบดี และอธิการบดี เพื่อขอให้ทางคณะศึกษาศาสตร์ และมหาวิทยาลัย ทำโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยออทิสติกเพื่อ 1) พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีภาวะออทิสซึม 2) พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการแพทย์และการบำบัดสำหรับบุคคลที่มีภาวะออทิสซึม 3) พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านสวัสดิการสังคมสำหรับบุคคลที่มีภาวะออทิสซึม”

สำหรับครู 7 คนที่สอนนักเรียนออทิสติกทั้ง 7 คน นั้นมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้ปกครองนักเรียนและตัวนักเรียนเองเป็นอย่างดีตั้งแต่เริ่มก่อตั้งศูนย์วิจัยฯ จึงมีความรัก ความเมตตาและมีความพยายามที่จะช่วยเหลือนักเรียนตามที่ปกครองต้องการ ครูทั้ง 7 คน เห็นด้วยกับการพัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับนักเรียนทั้ง 7 คน และยินดี เข้าร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งการจัดทำ การใช้และการประเมินหลักสูตร และครูทุกคนมีความเชื่อว่านักเรียนออทิสติกทั้ง 7 คน มีศักยภาพที่จะฝึกอาชีพที่เป็นพื้นฐานสู่การประกอบอาชีพได้หากมีขั้นตอนหรือหลักสูตรที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง เหมาะสมกับระดับความรู้แรงของภาวะออทิสซึมและพฤติกรรมของนักเรียนออทิสติกแต่ละคน หลักสูตรควรต่อยอดทักษะที่นักเรียนเคยได้รับการฝึกฝนมาแล้วมีเช่น การร้อย การพัน การตัด การหมุน เป็นต้น หลักสูตรควรเป็นหลักสูตรระยะสั้น มีขั้นตอนในการปฏิบัติไม่มาก ใช้เวลาไม่มาก และมีการฝึกวินัยในการปฏิบัติงาน และการปรับพฤติกรรมควบคู่ไปด้วย

“ดิฉันดูแล ต. มาตั้งแต่ ต. ย้งเล็ก รัก ต.เหมือนลูก จึงอยากให้ ต. สามารถทำอะไรได้เหมือนคนปกติมากที่สุด”

อาชีพที่ผู้ปกครองและครูของศูนย์วิจัยฯ เห็นว่าเป็นอาชีพที่เหมาะสมสำหรับนักออทิสติกทั้ง 7 คน ควรเป็นอาชีพที่ต่อยอดอาชีพที่ทางศูนย์ฯ ได้เคยฝึกให้แล้วและควรใช้ทักษะที่นักเรียนทำได้ เช่นการร้อย การพัน การตัด การหมุน เป็นต้น เพื่อเป็นการต่อยอด และเห็นว่าอาชีพที่เหมาะสมควรเป็น อาชีพงานเกษตร งานประดิษฐ์ งานคหกรรม โดยเลือกอาชีพที่ง่าย ๆ ไม่ต้องมีขั้นตอนมาก เช่นอาชีพประดิษฐ์เครื่องประดับ อาชีพทำขนมหรือบรรจุขนม อาชีพประดิษฐ์พวงหรีด อาชีพประกอบปากกา เพาะกล้วยไม้ และทำยาหม่อง การบูร เป็นต้น

สำหรับสภาพปัญหาคือระดับความรุนแรงของภาวะออทิสซึม ที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ปกครองรับทราบดีว่าบุตรหลานของตนไม่สามารถปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความละเอียด อาศัยสมาธิและความจดจ่ออยู่กับงานได้นานเหมือนคนปกติ รวมไปถึงงานที่มีความซับซ้อนในการทำงาน เช่น การทอนเงิน การสื่อสาร แต่ก็ยังมีความหวังว่าหากมีหลักสูตรและการจัดระบบความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับภาวะออทิสซึม ก็จะทำให้บุตรหลานสามารถปฏิบัติงาน และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้ สังคมให้โอกาสและโอบอุ้มบุคคลออทิสติกมากขึ้น

ผลจากการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่าการพัฒนาบุคคลออทิสติกด้านอาชีพเป็นความต้องการของผู้ปกครองและครูที่ดูแลนักเรียนเหล่านี้ และจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอาชีพเฉพาะสำหรับบุคคลออทิสติกเพื่อให้บุคคลออทิสติกสามารถทำงานได้ สื่อสารและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ และทำงานได้เหมาะสม สอดคล้องกับกับลักษณะความบกพร่อง 3 ด้านของบุคคลออทิสติก คือความบกพร่องด้านการสื่อสาร การเข้าสังคมและด้านพฤติกรรมอันเนื่องจากบุคคลออทิสติกเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552 ) นอกจากนี้ความสำเร็จในการฝึกอาชีพแก่บุคคลออทิสติกจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและทำงานร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน